

ספרי' - אוצר החסידים - ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור
היכל
ששי
שער
עשרים ואחד

מאמר
אנכי אנכי הוא
מוחה פשעיר

תר"מ

מ א ת
כ"ק אדמו"ר

אור עולם נזר ישראל ותפארתו כקש"ת

מוהר"ר שמואל

זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע מליובאוויטש

יוצא לאור בפעם הראשונה מכת"ק

על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ששים וחמש לבריאה

מאה ושנים שנה להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע ונ"ד שנה לנשיאותו

לעילוי נשמת

מרת יוכבד ע"ה

בת הרה"ת ר' מנחם מענדל שיחי

וילהלם

נפטרה ז"ך אלול, ה'תשס"ד

ת. נ. צ. ב. ה.

הנפש וזהו אם רץ לבר, וה"ז כמשל הבאר שמימיו נובעים מתתא לעילא בבחי' העלאה כו'. והעומק השני דיסוד אבא זהו בחי' השוב שאחרי הרצוא והוא בחי' הביטול כו'. וב' עומקים אלו נק' עומק רום ועומק תחת, והם מתלבשים זה בזה, והיינו שעומק השוב דחכמה היינו בחי' הביטול גנוז ברצוא דיסוד אימא, כמשל המעיין שגנוז בבאר. וז"ע תשובה תשוב ה"י במילוי יו"ד שתשוב ה"י ברצו"ש יחד למעלה מעלה, שעולים ומתבטלים שניהם ומתכללים למעלה מעלה בבחי' כתר עליון שלפני בחי' הויות דאור"א ודו"א, והוא בחי' אנכי מי שאנכי שלפני הק"ו. וזהו ממעמקים קראתיך הוי' פי' אחר ההעלאה יש המשכה וירידה, שאחר שנתעלה ה"י במילוי יו"ד והוא ב' עומקים הנ"ל למעלה בבחי' אנכי, אזי נמשך מלמעלמ"ט להיות מהות כל ההויות דאור"א ודו"א, וזהו קראתיך מלמעלמ"ט להיות הוי' בע"ס.

ובכ"ז יובן שרש ענין הוא, שאמר אנכי אנכי הוא, דהנה ב"פ אנכי זהו ענין העלאת ב' יסודות דאור"א, והיינו אחר שמתעלה אור אימא ונכלל באור אבא ועולים שניהם בבחי' עתיקא סתימאה שנק' הוא, וכמ"ש במ"א ע"פ ועבד הלוי הוא, והוא בבחי' העלם העצמות שלפני הצמצום דק"ו, ומשם נמשך האור להאיר בתוס' הארה חדשה באצ"י, ולכן נמשך משם הסליחה והמחילה שימולא כל הפגמים שבע"ס, וזהו הוא דוקא מוחה פשעיך, להיות נושא עון ועובר על פשע. וזהו ע"י התשובה דוקא שהיא בחי' תשוב ה"י במילוי יו"ד כו', כי ע"י תשובה דוקא מגעת לבחי' אנכי. והגם שגם במ"ת נאמר אנכי, י"ל שבמ"ת ניתן מצות התשובה ג"כ. ועו"ל, שבמ"ת נאמר פ"א אנכי, והיינו שזהו המשכה מבחי' אנכי שיהי' הוי' אלקיך היינו ההויות דאור"א וז"א, אמנם הגורם להיות המשכה גם לא בזמן מ"ת זהו ע"י התשובה שמגעת למעלה יותר, והיינו ב' בחי' אנכי היינו ב' הבחי' דכתר א"א וע"י, וגם בחי' הוא דסתים ונעלם, ומשם נמשך להיות נושא עון כו' שז"ע מוחה פשעיך. ואמרנו למעני, היינו בכדי שיומשך ההויות באור"א וז"א כו', וגם י"ל למעני מפני כי נתאוה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים, ולכן הגם כי מאי איכפת לי' עכ"ז מפני שנתאוה כו' לכן ה"ז למעני כו'.

MAAMMAR

ONOICHI ONOICHI HU MOICHE PSHOECHO —5640

Copyright © 2004 by

“KEHOT” PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 774-4000 / Fax 774-2718

Order Department:

291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213

(718) 778-0226 / Fax 778-4148

www.kehotonline.com

The Kehot logo is a trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch, Inc.

All rights reserved.

Manufactured in the United States of America

השוב שאחרי הרצוא והוא בחי' הביטול: ראה כג, א. תו"ח בראשית ה, ד ואילך [ובהנסמך בהמ"מ תו"א בראשית ב, א ואילך. לקו"ת ראה כט, ב. שה"ש מו, א ואילך. ובכ"מ. וכמ"ש במ"א ע"פ ועבד הלוי הוא: ראה תו"א ר"פ לך לך יא, ב. לקו"ת קרח נה, ב. תו"ח לך לך ראה ביאורו לאדהאמ"צ צט, ג. שערי תשובה ח"א פא, ב ואילך.

שבתפילין שרומזת לבחי' החכמה, ובפרטיות בחי' תפילין הוא בבחי' ה' דש' הוי' לפי שמוחין דז"א נמשכים מהבינה, ועכ"ז גם בחי' החכמה כלול בבינה, ע"ד וחכם בבינה. ומצות סוכה בכלל זהו בבחי' ה' ראשונה דש' הוי' כי בינה מקור המקיפים. ותורה ותפילה הם בחי' ו"ה דש' הוי'. וז"ע שנק' המצות בש' מצות הוי' להיותם תלויים באותיות דש' הוי' בכללן ובפרטן כו'.

אך הנה מי שפגם ועבר על המצות התלוי' בד' אותיות הוי' כנ"ל, א"א להיות תיקונו מבחי' זו עצמו שפגם בו, כ"א להמשיך מבחי' הגבוה יותר, אשר משם יומשך למלאות הפגם שפגם, ועד"מ הנהר שנתקלקלו מימיו ונתמעטו כ"כ עד שאין עוברים והולכים כדרכם, העצה לזה לחפור בעומק יותר, ועד"ז יובן בענין מי שהעביר על הדרך ופגם בש' הוי' צריך לחפור בעומק יותר, וכמ"ש ממעמקים קראתיך ה', וזהו ע"י מצות התשובה דוקא.

ושרש הדברים הוא לפי שלמעלה מבחי' הק"ו אין שם בחי' אורות בכלים עדיין, להיות כי אינו עדיין בבחי' גילוי אור, ושם נאמר ישת חשך סתרו, והוא בחי' העלם העצמיות דא"ס דלא ידע לי' בר איהו, וזהו הנק' אנכי מי שאנכי כו' ועד בחי' זו מגיע מצות התשובה דוקא. והטעם מפני מה דוקא מצות התשובה מגעת לבחי' [זו] ולא שארי המצות וזלת התשובה, יובן ע"פ ידיעה בתחלה שרש ענין פי' ממעמקים קראתיך ה', שפי' ממעמקים הוא ב' עומקים דב' יסודות דאוי"א, וז"ע תשובה שהיא תשוב ה' ויש ה' במילוי יו"ד, ויש במילוי ה', שהה' הוא ביסוד אימא, והיו"ד הוא ביסוד אבא הגנוז ביסוד אימא. וביאור הדברים הנה בחי' עומק הראשון הוא הנק' עומקא דבירא היינו בחי' יסוד אימא שהוא כמשל באר מים חיים המכונסים בה כבר כו', ובחי' המעיין אשר נובע תמיד בתחתיות הבאר וממלא את הבאר בתמידות הוא משל לבחי' יסוד אבא שגנוז ביסוד אימא, והיינו להיותו בהעלם תחת הארץ, וזהו בחי' עומק השני כו'.

ובעבודת ה' ב' בחי' עומקים אלו זהו בחי' רצו"ש, שהרצוא הבא מסיבת ההתבוננות שהיא בחי' רשפי אש התשוקה בהתלהבות כי בהיותו מתבונן איך דכולא קמי' כלא חשיב יתפעל בלבבו לצאת מנרתק גופו בבחי' כלות

ב"ה.

פתח דבר

לקראת וא"ו תשרי הבעל"ט, יום היארצייט של הרבנית הצדקנית מרת חנה נ"ע זי"ע, אמו של כ"ק אדמו"ר זי"ע, אשר השנה מלאו ארבעים שנה מיום ההסתלקות שלה בשנת תשכ"ה –

הננו מוציאים לאור את המאמר ד"ה „אנכי אנכי הוא מוחה פשעיך“, מאת כ"ק אדמו"ר מהר"ש נ"ע מתשרי שנת תר"מ.

המאמר נדפס כאן בפעם הראשונה מבוך כתי"ק, והוא תדפיס מ„ספר המאמרים תרל"ט“ חלק ב' שנמצא בדפוס.

*

לתועלת הלומדים ומעיינים הוספנו בשולי הגליון ציונים ומראי מקומות – נערכו ע"י הרה"ת ר' אלי' שי' מטוסוב והרה"ת ר' יהונתן דוד שי' (בהרב"צ ע"ה) רייניץ.

מערכת „אוצר החסידים“

מוצש"ק האיזינו ה'תשס"ח
מאה ושתיים שנה להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע ונ"ד שנה לנשיאותו
ברוקלין, נ. י.

רמז-ה. תרל"ח שם ע' שיט ואילך.

ויש ה' במילוי יו"ד ויש במילוי ה': ר"ל שיש ה"א במילוי יו"ד („ה"י) ויש ה"א במילוי ה' („ה"ה"). וכאן קאי באות ה"א במילוי יודי"ן „ה"י".
ראה לקמן בהמאמר: שהה' . . והיו"ד. וראה ד"ה להבין כו' תקס"ה שם: וזהו מילוי ה"י התשובה תשוב ה"י. ועד"ז בלקו"ת נצבים מה, ג שם: תשובה תשוב ה', וה' זו יש בה מילוי יו"ד (ה"י).

ומצות סוכה . . בינה מקור המקיפי': ראה יסודור עם דא"ח רסה, סע"א ואילך. אה"ת בראשית (כרך ב) תכה, ב. ביאור"ז להצ"צ ח"א ע' פד-ה. סה"מ תרכ"ט ס"ע שסט. ושי"נ. וס"ע שעד. ועוד.

שפי' ממעמקים הוא ב' עומקים: ראה לקו"ת נצבים שם מה, ד. מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"ב שם ע' תתפ. וע' תתקמג ואילך. סה"מ תרכ"ו שם ע'

בס"ד.

אנכי אנכי הוא מוחה פשעיך למעני, וצ"ל ענין אומריו הוא שלכאורה הוא מיותר, דהל"ל אנכי מוחה פשעיך. וגם צ"ל מה"ע למעני, דמשמע שהגם שאינם ראוי' שימחה פשעם בשביל עצמם עכ"ז הנה הוא מוחה פשעם למענו בעצמו כבי', הלא ארז"ל וכי מאי אכפת לי' אם שוחט מן הצואר או שוחט מן העורף כו', ומקרא מלא דבר הכתוב אם חטאת מה תפעל ורבו פשעיך מה תעשה לו אם צדקת מה תתן לו או מה מידך יקח, כי לפניו כחשכה כאורה שוין, ומהו ענין למעני.

ויובן בהקדם שרש ענין ההפרש בין כל המצוות מעשיות בכלל למצוות התשובה, והוא שכלליות המצוות הם בש' הוי' כמ"ש כמ"פ מצוות הוי', ומצוות התשובה היא בבחי' אנכי, כמ"ש כי המצוה הזאת שקאי על מצוות התשובה שמדבר בה, נא' אשר אנכי מצוך. ולכאורה צ"ל הלא במ"ת שהוא נתינת כלליות כל המצוות נאמר ג"כ אנכי ה' כו', ומהו היתרון במצוות התשובה. אך הענין הוא דבתשובה נאמר ב"פ אנכי כמ"ש אנכי הוא מוחה פשעיך, וצ"ל מהו ענין ההפרש בין פעם א' אנכי לב"פ. וצ"ל תחלה ההפרש בין אנכי לבחי' ש' הוי', דלכאורה ענינם אחד הוא, שהרי כתיב אנכי הוי' אלקיך שמונשא הענין משמע שמודיע שאנכי הוא הוי' אלקיך, שצ"ל ששם הוי' ידוע ה' לישראל, אבל אנכי מי שאנכי הנה הוא בבחי' ההעלם עד שאינו ידוע לנו מי הוא, לזה אומר אשר אנכי מי שאנכי נתצמצם להיות בבחי' צמצום דש' הוי' בכדי להיות אלקיך אלקה שלך. או נאמר אשר הודיע לנו במ"ת שהוי' הוא בחי' אוא"ס המצומצם הנה זהו עצמו בחי' אנכי מי שאנכי וכל המכוון מבחי' הצמצום

זה בסה"מ תרנ"א ע' כא ואילך. וע' כח ואילך. [וראה גם שם ע' נא"ב].

וראה עוד לכמה מעניני המאמר ד"ה אנכי אנכי: בס' מאמרי אדה"ז תקס"ב ח"א ס"ע יג"ד. אוה"ת נ"ד (כרך ב) ע' תתה ואילך. סה"מ תרל"ג ח"ב ע' תקסט ואילך. תרל"ז ח"ב ע' שטו"ז. תרל"ח שם ע' שט ואילך [בהמשך כי המצוה תרל"ח הנ"ל]. שם ע' תצו ואילך. תרס"ה ע' כ' וס"ע כח"ל. תרס"ט ע' יט וע' כט. תרפ"ז ע' יג וע' כו. תרצ"ט ס"ע 29.

כי המצוה הזאת שקאי על מצוות התשובה: ראה רמב"ן עה"פ (נצבים ל, יא). וראה לקו"ת נצבים שם מה, ג. מאמרי אדה"ז תקס"ה שם ע' תתעו. המשך תרס"ו ע' רו ואילך. ועוד. כמ"ש מזה במ"א בד"ה אנת הוא חד: ראה סידור עם דא"ח קסב, א. המבואר במ"א בפ"י הפסוק ויעש דוד שם:

דש' הוי' בכדי שאנכי בעצמי יהי' אלקיך אלקה שלך, אבל מ"מ לכאורה ענינם אחד הוא. ולפ"ז אין יתרון המעלה למצוות התשובה שהיא בבחי' אנכי לשאר כל המצוות שהם מצוות הוי'. אמנם באמת אינו כן, שהרי התשובה מועלת לתקן הפגם שפגמו במצוות הוי' א"כ בהכרח לומר שיש יתרון למצוות התשובה, והוא במה שתלוי' בבחי' אנכי מי שאנכי שלמעלה מבחי' ש' הוי'. וגם ממקומו מוכרח לומר כן, דאם נאמר שאנכי וש' הוי' הכל אחד א"כ מהו מה שמספר שאנכי הוא הוי' אלקיך, שאם ענינם אחד הוא ממילא מובן שכאשר ש' הוי' הוא אלקה שלך כן גם אנכי הוא אלקה שלך, ומהו החידוש שמודיע, אלא בהכרח לומר שאנכי מי שאנכי הוא בחי' ומדריגה גבוה יותר, והוא מה שאנכי קאי על בחי' אוא"ס שלמעלה מבחי' הצמצום דש' הוי' שהיו"ד דש' הוי' הוא בחי' צמצום וה"א התפשטות כו', משא"כ אנכי הוא למעלה מבחי' צמצום זה, ועכ"ז בכדי להיות אלקיך נתצמצם כבי' בחי' אנכי מי שאנכי בבחי' ש' הוי', ולפ"ז יתרון מצוות התשובה גבהה מעלתה עד שמגעת לבחי' אוא"ס שלפני הצמצום כו'.

וביאור הענין הנה נודע כי רמ"ח מ"ע הן רמ"ח איברים דמלכא, והיינו בחי' אורות הנאצלים מן המאציל ביו"ד ספירות בבחי' אורות וכלים, וראשיתן הוא בחי' הק"ו כו', ובחי' הכלים א"א כ"א ע"י צמצום בתחילה (ובאמת גם המשכת האור הוא ע"י צמצום שהרי הוא לפי ערך הכלי), וזהו בחי' יו"ד דש' הוי', ואח"כ בחי' ההתפשטות אורך ורוחב ז"ע בחי' ה' דש' הוי', והוא"ו הוא בחי' המשכה כו'. ובדרך פרט יש בחי' ש' הוי' לכל ספי' וספירה בפ"ע, כמ"ש מזה במ"א בד"ה אנת הוא חד ולא בחושבן, וכלליות ע"ס זהו ג"כ ש' הוי' ע"י הנ"ל יו"ד צמצום ה' התפשטות כו'. והנה המצוות הם כלים לאורות עליונים, ולכן נק' רמ"ח איברים דמלכא, שפי' מלכא הוא בחי' ז"א דאצי', ובחי' האיברים שלו ז"ע בחי' הכלים דשמות הוי' שיש לכל ספי' שבו בפרט כו', וז"ע המבואר במ"א בפ"י הפסוק ויעש דוד שם שע"י המצוות עושים וממשיכים למעלה בחי' שם, והיינו בחי' שם דהוי' הנ"ל. ויש פרטי המצוות שרומזים ד' פרטי אותיות דש' הוי', כמ"ש בקריאת שמע שעל המטה אם פגמתי באות יו"ד בביטול ק"ש, ובאות ה' בביטול תפילין וא"ו ציצית ה' אחרונה תפילה, ובד"כ מצוות התפילין ז"ע המשכת מוחין שראשיתן היא החכמה בחי' יו"ד דש' הוי', וז"ע פ' קדש

אגה"ק סי' ה (קו, ב ואילך. קט, ב). וראה גם לקו"ת נצבים שם מה, ג.

המצוות... אותיות דש' הוי'... אם פגמתי באות יו"ד בביטול ק"ש: ראה בארוכה לקו"ת דרושים לשבת שובה סד, ד. מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"ב ע' תתקיב ואילך. מאמרי אדה"ז דברים ח"ג ע' א"פכ ואילך. סה"מ תרס"ה ע' לה ואילך. תרפ"ג ע' קטז ואילך. ס"ע כגכ ואילך. תשי"ז ס"ע 161 ואילך. וע' 169 ואילך.

שהיו"ד... בחי' צמצום וה"א התפשטות: ראה לקו"ת נצבים שם מה, ג. דרושים לשמע"צ צב, ד. מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"ב שם ס"ע תתעו"ח. ובארוכה תו"ח שמות (כת"י הר"ש סופר) רט, א ואילך. סה"מ תרנ"א שם ע' כב ואילך. תרנ"ו ע' תרנ"ו ואילך. המשך תרס"ו ע' רו ואילך. ועוד. כמ"ש מזה במ"א בד"ה אנת הוא חד: ראה סידור עם דא"ח קסב, א.

המבואר במ"א בפ"י הפסוק ויעש דוד שם: